

PULLANEK (5) *sb m*

pułłanek (4), **połłanek** (1), [**pułłanek**]; *pułłanek Diar, GrzepGeom, GostGosp, SarnStat; połłanek Calep.*

W przykładach z LustrRus zapis pół- traktujemy jako puł-, zgodnie z informacją wydawców (cf Przedmowa [w:] LustrRus I, s. XXXVII).

a pochylone; e prawdopodobnie jasne (tak w -ek); w puol- o prawdopodobnie pochylone (tak w puol-).

sg N półłłanek (1). ◇ G pułłanka (2), [pułłanku]. ◇ [A pułłanek.] ◇ I pułłankiem (1). ◇ [L pułłanku.] ◇ pl [N pułłanki.] ◇ G pułłanków (1). ◇ [A pułłanki. ◇ I pułłank(a)mi. ◇ L pułłank(a)ch, pułłankoch.]

Sł stp: połłanek, Cn: półłłanek w innym znaczeniu s.v. siedzę na półłłanku, Linde XVII – XVIII w.: półłłanek.

Pole uprawne o powierzchni równej połowie łąnu; semiugerum Calep (5) : tak iż we wżytkim Lanie/ będzie Pólek wżytkich łżeść tyśięcy dziewięć feth y dwánaście Pólek/ 6912. połowicą mniéy bez máłá/ á niż w ónym cołmy przedzēy o nim mieli. Przetóž ten to tákowy Lan/ móglby ij Pułłankiem zwác. GrzepGeom M4v; Semiugerum – Połłanek. Calep 965b; Wytykáiąc [dziesięcinę] z pułłanká/ kopę wypuścić wżytkim: okrom niepołłufznego GostGosp 78; [ex alia parte alias od pulanku scultetis in perpetuum KsięgiSqdWiej 1542 nr 4057; Villa Dąbrowka. W tej wsi kmieci 6 in laneis 3, każdy z nich siedzi na półłłanku. LustrKrak I 70; Naprzód w tej wsi (jest) kmieci 5, z których 4 siedzą na rolach jednakich, nie mają pod sobą półłłanku spełna [= z pełna ‘cały’], bo tylko pola 2 mają LustrKrak I 79; [kmiecie] Dali tę sprawę, iż płacą za kapłuny i za jajca z półłłanków per gr 11 LustrKrak I 115; W tej wsi kmieci osiadłych 7 in laneis [...]. Item kmieć nowo osadzony na półłłanku, który jeszcze nic nie płaci. LustrKrak II 25; W tej wsi [Rększowicze] kmieci osiadłych 9, a dziesiąty włodarz, na łaniech, które zową półłłankami. LustrKrak II 27, I 77, 78, 115, II 5, 15, 28; osadzono kmiecia na łanie, płaci ex medio laneo pro censu et labore fl. 4, a z drugiego półłłanku płaci fl. 1 LustrLub 27, 26, 83, 84, 101, 103; Kmieci jest na pomiernych pułłankoch, ale nie na obszarzech [tj. poza wymierzonym polem] siedzących 12. LustrRus I 10].

[pułłanek czego [= należący do czego]: Karczmarz na półłłanku folwarku wójtowskiego płaci et pro labore mc. 1½ LustrLub 27.

pułłanek czyj: Wójt Kasprowycz mieszczanin lubelski dzierży łąnów 3½ i karczmę, karczmarz jego na półłłanku osobnym, a kmieć też na półłłanku wójtowskim LustrLub 33; in fundo villae Klyessczowa wymierzono łąnów krótkich, niezupełnych 12 [...], w których łaniech zamyka się półłłanek popa ruskiego wolny LustrLub 78.]

W charakterystycznych połączeniach: pułłanek w jednym polu, osobny, pomierny, wolny, z pełna; pułłanek nie osiadł, spustoszał; z pułłanku dawać, płacić; na pułłanku osadzić (osadzony), siedzieć (osiadły); po pułłanku mieć.

W przeciwstawieniach: »([cały] łąn (a. [laneus]) ... pułłanek« (2): Wsi nowo nasiadłe mają płacić z każdego łąnu osiadłego po dwu gr, a pułłanka po jednemu. Diar 90; Ze wsi ząsię/ gdzie szofów niémáłz/ máią dáwać z łąnu álbo z włóki/ álbo zrzebiów/ álbo śládów po łżeści grofzy: á z pułłanków po trzy grofzē. SarnStat 972; [W tej wsi kmieci osiadłych 7 in laneis 5; trzej mają po łanie, a czterej

po półłanku. *LustrKrak* I 75; W tej <wsi> kmieci osiadłych 22, siedzą na różnych rolach, jedni na łaniech, drudzy na półłankoch. *LustrKrak* II 44, I 37, 86, II 25, 27, 29, 39; Karczmarzów 10 [...], z których 7 ex laneis et tabernis per mc. 3, 2 z półłanków per mc. 1½, a dziesiąty ex laneo 1½ mc. *LustrLub* 23; W tej wsi kmieci 34, na półłankach wszyscy siedzą okrom dwu, którzy po całym łanie trzymają. *LustrSand* 238].

[**Wyrażenia:** »pułłanek osiadły«: W tej wsi kmieci jest 13 na półłankach osiadłych alias półsiódma łanów *LustrRus* I 6.

»pułłanek pusty [= *niezasiedlony*]« [szyk *zmienny*]: Item z półłanku pustego płaci młynarz mc 0/12/0 *LustrKrak* II 34, I 59, 176; pan wojewoda Cracoviensis dał woźnicy swemu półłanek pusty, który i [*lege: ji* ⁸⁰] do tego czasu dzierży bez czynszu i roboty *LustrLub* 33; Półłanki 2 puste, jeden do folwarku sięją, [...] Drugi półłanek tego roku spustoszał, jeszcze nie osiadł [*tj. nie został zasiedlony*] *LustrLub* 88; Półłanków pustych 13, które zajmują na każdy rok, komu potrzeba, targiem jednakim per gr 30 et per capones 12 *LustrSand* 132, 132.

»pułłanek rolej«: *LustrRus* II 4; Jest też pop ruski, który ma półłanek rolej na cerkiew nadany staradawna [*lege: z staradawna*], tylko w jednym polu na tymże gruncie królewskim. *LustrLub* 65, 59.]

Synonimy: połłolek, połłlad, połłladek, połłledzie, połłrzebek, pułłłoczek.

Cf [PULLANIE]